PRESSEMEDDELELSE

PRESSEMEDDELELSE – Samfundskontrakten står stærkt i Danmark anno 2026

Pressemeddelelse · Rådgivning og teknik

Ny rapport viser, at den danske samfundskontrakt fortsat står stærkt, men afslører også at samfundet udvikler sig med nye udfordringer til følge. Deloitte og Kraka præsenterer i dag Small Great Nation 19. rapport med fokus på den danske samfundskontrakt som den uskrevne fælles forståelse af, at man bidrager til samfundet for til gengæld at kunne regne med fællesskabet og fordelingen af velfærd.

Tilliden til velfærdsstaten er vokset de seneste år, men der er alligevel flere danskere, der har lav tillid end høj tillid til, at de kan få den nødvendige hjælp af staten, hvis de har brug det. Der er således sprækker at se i samfundskontrakten, som blandt andet viser sig i

oplevelsen af en svækket politisk repræsentation og lydhørhed samt en dalende kvalitet på udvalgte velfærdsområder.

Økonomien trives, men ikke alt opleves bedre

Danmark har gennem en længere periode oplevet økonomisk fremgang i form af høj beskæftigelse og sunde offentlige finanser. Alligevel opleves den daglige velfærd ringere på flere områder.

Folkeskolen har i mange danskeres øjne en nedadgående kvalitet. Siden 2019 er andelen af danskere, der vurderer kvaliteten i folkeskolen som lav eller meget lav, steget fra 31 pct. til 50 pct. i 2026, mens andelen med en høj eller meget høj vurdering af kvaliteten er faldet fra 25 pct. til 10 pct.

Danskerne har dog generelt en let stigende tillid til velfærdsstatens sikkerhedsnet, men folkeskolen vurderes altså i en virkelig dårlig udvikling. Samtidig oplever 36 pct. af danskerne en tilbagegang i tilstedeværelsen af lokale offentlige institutioner og funktioner. Populært sagt: At velfærden er rykket længere væk.

To tredjedele oplever en stor kløft mellem politikere og befolkning

Forholdet til det politiske system er blevet mere anstrengt siden en lignende spørgeskemaundersøgelse (Den danske Valgundersøgelse) i 2022. To tredjedele mener i 2026, at der er en stor kløft mellem eliten og befolkningen, mod knap halvdelen i undersøgelsen fra 2022. Og 62 pct. mener, at politikerne tager for lidt hensyn til vælgerne, mod 53 pct. i 2022. Afstanden til det politiske system er mere udtalt i landområderne, men kritikken er udbredt i hele landet.

Den sociale arv brydes nemmest i provinsen

Hertil kommer, at indkomstforskellene mellem landsdelene vokser, og det samme gør afstanden mellem de fattigste og de rigeste børnefamilier. De rigeste børnefamilier har i dag fire gange så høj en indkomst som de fattigste. Til sammenligning var indkomsten for de rigeste 2,7 gange så høj som for de fattigste i 1987.

Og hvordan klarer børnene sig så, når de er født ind i en familie med lav indkomst? Ja, ifølge rapporten er det faktisk børn fra udkantsområder af landet, der har den stærkeste sociale mobilitet. De dårligst stillede børn fra fx Vestjylland har langt bedre odds for at komme fri af

social arv, end et barn fra en dårligt stillet familie i storbyen, fx Aarhus har. Forskellen i årlig indkomst som voksen er 21.000 kr. mellem de to grupper.

Rapporten dækker tre hovedtemaer Status på samfundskontrakt Samfundskontrakten fremstår på flere parametre stabil, og tilliden til velfærdsstatens sikkerhedsnet er ligefrem styrket de seneste år. Andelen med høj eller meget høj tillid til, at det offentlige kan sikre acceptable levevilkår ved sygdom, arbejdsløshed mv. er steget fra 16 pct. i 2019 til 24 pct. i 2026. Omvendt udfordres samfundskontrakten af en stigende utilfredshed med velfærdens kvalitet, en geografisk ulighed i adgangen til offentlige tilbud og en voksende afstand mellem befolkningen og det politiske system.

Geografi og livschancer

Geografien har stor betydning for adgangen til velfærd, men også for den sociale mobilitet og de muligheder, børn har. De rigeste børnefamilier er blevet mere geografisk koncentrerede fra resten af befolkningen, og andelen, der skal flytte sogn for at opnå en mere ligelig fordeling, er steget fra 26 pct. i 1987 til 36 pct. i 2024. Rapporten peger på, at mere opdelte opvækstmiljøer kan gøre det sværere at bryde den sociale arv fremover.

Økonomisk fremgang og fordeling

Den nationale fremgang er ikke kommet alle dele af landet lige meget til gode. De geografiske indkomstforskelle er strukturelle og er vokset over de seneste årtier. Fra 2004 til 2024 er den disponible indkomst i Gentofte steget med over 66 pct., mens den er steget med blot 14 pct. på Fanø. Det hænger blandt andet sammen med, at kommuner i hovedstadsområdet har en stigende koncentration af borgere med videregående uddannelser. Lønforskellene mellem kommunerne handler først og fremmest om, hvem der arbejder hvor. Omkring 68 pct. af forskellene skyldes, at medarbejderne har forskellige kvalifikationer i de forskellige kommuner. Kun en lille del skyldes, at arbejdspladserne betaler forskelligt for det samme arbejde.

Small Great Nation er et samarbejde mellem Kraka og Deloitte, der analyserer langsigtede udviklingsperspektiver for det danske samfund. Initiativet er uafhængigt af politiske ideologier og af politiske og økonomiske interesser. Tidligere rapporter har behandlet emner som sammenhængskraft, innovation, klima, velfærdsstaten og arbejdsmarkedet.

For yderligere information:

Tina Nikolajsen, Kraka Economics, +45 27 28 27 33, tbn@kraka-economics.dk

KILDE / LOGO / FOTO: Kraka Economics

Online: https://pressemeddelelse.dk/pressemeddelelser/pressemeddelelse-samfundskontrakten-staar-staerkt-i-danmark-anno-2026/

Pressemeddelelsen er videreformidlet af Pressemeddelelse.dk. Pressemeddelelse.dk er ikke ansvarlig for indholdet. Spørgsmål til indholdet rettes til Kraka Economics.